Európsky parlament
2024-2029

Výbor pre rozpočet

2024/0274(COD)

22.11.2024

ROZPOČTOVÉ POSÚDENIE

Výboru pre rozpočet

pre Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2020/2220, pokiaľ ide o osobitné opatrenia v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) na poskytovanie dodatočnej pomoci členským štátom zasiahnutým prírodnými katastrofami
(COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD))

Spravodajca pre rozpočtové posúdenie: Hélder Sousa Silva

PA_LegEvaluation

ROZPOČTOVÉ POSÚDENIE

pre Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2020/2220, pokiaľ ide o osobitné opatrenia v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) na poskytovanie dodatočnej pomoci členským štátom zasiahnutým prírodnými katastrofami
(COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD))

Výbor pre rozpočet v súlade s článkom 58 rokovacieho poriadku vydal rozpočtové posúdenie návrhu a dospel k tomuto záveru:

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie[1],

– so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027[2],

– so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov[3],

A. keďže nedávne prírodné katastrofy v EÚ súvisiace so zmenou klímy mali ničivý vplyv na vidiecke obyvateľstvo žijúce a pracujúce v dotknutých regiónoch, pričom zničili značné množstvo výrobného potenciálu poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, čo viedlo k značným stratám príjmov poľnohospodárov, vlastníkov lesov a vidieckych podnikov v týchto regiónoch, čím sa zvýšila zraniteľnosť európskeho potravinového systému v dôsledku týchto katastrof a čo predstavuje riziko pre potravinovú bezpečnosť EÚ a dostupnosť tradičných produktov;

B. keďže v rozpočtovom posúdení sa skúma bezprostredný vplyv, ako aj nepriame dôsledky iniciatívy alebo legislatívneho návrhu z rozpočtového hľadiska;

C. keďže podľa rokovacieho poriadku sa má v rozpočtovom posúdení preskúmať, či návrh právne záväzného aktu poskytuje dostatočné finančné a ľudské zdroje, a vyhodnotiť potenciálny vplyv navrhovaného financovania na iné programy alebo politiky Únie; keďže sa v ňom má takisto určiť, či je návrh zlučiteľný s viacročným finančným rámcom, systémom vlastných zdrojov a príslušnou medziinštitucionálnou dohodou, ako aj s rozpočtovými zásadami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509[4];

D. keďže Parlament sa snaží zosúladiť svoje legislatívne a rozpočtové právomoci s cieľom

[1] Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj?locale=sk.
[2] Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 11, ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020R2093.
[3] Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28, ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020Q1222(01).
[4] Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj?locale=sk.

posilniť svoju inštitucionálnu úlohu v rozhodovacom procese;

E. keďže Parlament žiadal a podporil predchádzajúce iniciatívy na posilnenie kapacity rozpočtu EÚ v oblasti reakcie na krízu úpravou kritérií oprávnenosti vzhľadom na zmenu účelu pridelených prostriedkov v rámci fondov zdieľaného riadenia; keďže sa vychádza z toho, že takéto zmeny by nemali mať vplyv na predbežné prideľovanie finančných prostriedkov politiky súdržnosti a spoločnej poľnohospodárskej politiky na vnútroštátnej úrovni;

F. keďže časti záväzkov operačných programov v rámci EPFRV vrátane záväzkov financovaných z pripísaných príjmov v rámci systému vypožičiavania si prostriedkov nástroja NextGenerationEU sú rozložené na 10 členských štátov a od októbra 2024 sú vystavené riziku zrušenia viazanosti podľa pravidla N + 3 platného právneho rámca EPFRV na roky 2014 – 2022;

G. keďže cieľom legislatívnej zmeny je umožniť väčšiu rozpočtovú flexibilitu pri prerozdelení finančných prostriedkov na nové opatrenia v rámci EPFRV, aby bolo možné poskytnúť dodatočnú cielenú pomoc a flexibilitu členským štátom postihnutým prírodnými katastrofami, ktoré sa vyskytli od 1. januára 2024;

H. keďže hlavným účelom pozmeňujúceho nariadenia je pomôcť poľnohospodárom, vlastníkom lesov a niektorým malým a stredným podnikom (MSP) najviac postihnutým prírodnými katastrofami, a to poskytnutím cielenej likvidity, okrem iného vo forme jednorazových platieb do výšky 42 000 EUR na prijímateľa;

1. konštatuje, že Komisia tvrdí, že návrh je celkovo rozpočtovo neutrálny, pokiaľ ide o záväzky; napriek tomuto tvrdeniu si všíma celý rad rozpočtových dôsledkov;

2. pripomína, že Parlament opakovane požadoval viac zdrojov pre Fond solidarity EÚ (FSEÚ) vzhľadom na rastúci počet a intenzitu živelných pohrôm a potrebu urýchliť a zjednodušiť postupy, aby sa podpora dostala rýchlejšie k členským štátom a regiónom postihnutým živelnými pohromami; zdôrazňuje potrebu administratívneho zjednodušenia s cieľom umožniť rýchle využitie finančných prostriedkov a využívanie jednorazových platieb poľnohospodárom, výrobcom tradičných výrobkov, lesníkom a MSP;

3. pripomína, že Parlament opakovane kritizoval využívanie už plánovaného financovania ako nástroja reakcie na núdzové situácie, a trvá na tom, že tento prístup môže ohroziť jeho dlhodobejšie politické a investičné ciele stanovené v právnom rámci EPFRV; uznáva však, že tento návrh ponúka pragmatické riešenie v prípade nedostatočnej rozpočtovej flexibility a schopnosti reagovať na krízy v rozpočte EÚ, aby dokázal rýchlo reagovať na potreby postihnutého obyvateľstva;

4. uznáva, že v kontexte pomalého čerpania finančných prostriedkov na rozvoj vidieka v niektorých členských štátoch a miery plnenia menej ako 75 % vo viacerých riadkoch môžu byť opatrenia flexibility odôvodnené;

5. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v opravnom liste č. 1/2025 sa nenachádza ani nespomína žiadny legislatívny finančný výkaz, ktorý by bol porovnateľný s výkazom pripojeným k návrhu RESTORE[5] a ktorý by objasnil a vyčíslil dôsledky na profil platieb;

[5] Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady z 21. októbra 2024 o RESTORE – regionálnej núdzovej

pripomína, že to má priame dôsledky na príspevky členských štátov do rozpočtu EÚ; žiada, aby Komisia poskytla takéto informácie;

6. víta hmatateľnú finančnú podporu poľnohospodárom vrátane malých poľnohospodárov s nízkym príjmom a výrobcov tradičných výrobkov, lesníkom a MSP postihnutým prírodnými katastrofami, ako sú rozsiahle záplavy, suchá a prírodné požiare, ako konkrétny prejav európskej solidarity; uznáva, že je potrebné urýchlene riešiť straty príjmov, ktorým čelia poľnohospodári, lesníci aj MSP EÚ pôsobiaci v oblasti spracovania, uvádzania na trh alebo vývoja poľnohospodárskych a lesníckych výrobkov v dôsledku nedávnych ničivých katastrof súvisiacich s klímou; víta skutočnosť, že finančná podpora poskytovaná prostredníctvom tohto návrhu by mala uprednostňovať podporné opatrenia založené na zásade „obnova k lepšiemu“, čím sa pripraví pôda pre komplexnejšiu a preventívnejšiu podporu EÚ na posilnenie pripravenosti a odolnosti vo vidieckych oblastiach EÚ; zdôrazňuje potrebu dodatočnej finančnej podpory pre samozásobiteľské poľnohospodárstvo, poľnohospodárov s nízkym príjmom a výrobcov tradičných výrobkov; zdôrazňuje, že dodatočné finančné prostriedky pre vidiecke oblasti by sa mohli sprístupniť v rámci mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany z ročného rozpočtu EÚ na rok 2025;

7. pripomína všeobecnú pripomienku, že pri väčšine druhov grantového financovania EÚ 100 % miera spolufinancovania zo strany EÚ prináša účinné výsledky, ale vyvoláva otázky z hľadiska nižších dostupných celkových súm na vykonávanie politík a programov, ako aj z hľadiska národnej, regionálnej a miestnej zodpovednosti; je však presvedčený, že v prípadoch zmierňovania následkov katastrof a naliehavo potrebnej podpory likvidity je to mimoriadne opodstatnené; zdôrazňuje, že je potrebné konzultovať s dotknutými poľnohospodármi, lesníkmi, MSP a zainteresovanými stranami s cieľom poskytnúť realistickú a cielenú podporu;

8. pripomína, že dobrovoľné zníženie prahovej hodnoty pre neznižovanie by mohlo viesť k nižšej úrovni výdavkov oprávnených na započítanie do príslušných cieľov zohľadňovania horizontálnych priorít rozpočtu EÚ, pričom uznáva potrebu takejto flexibility na prerozdelenie finančných prostriedkov na nové opatrenie a existujúce čiastkové opatrenie na obnovu potenciálu poľnohospodárskej výroby, a to najmä spôsobom, ktorý posilňuje odolnosť;

9. konštatuje, že druhotným účelom opatrenia je zabrániť bezprostrednému zrušeniu viazanosti ešte nespotrebovaných rozpočtových záväzkov prijatých v rokoch 2021 a 2022; domnieva sa, že to má dôsledky na úroveň dostupnosti v rámci kroku 3a kaskádového mechanizmu (zložka zrušenia viazanosti osobitného nástroja EURI), ktorý je zakotvený v nedávno revidovanom nariadení o viacročnom finančnom rámci;

10. domnieva sa, že z dlhodobého hľadiska by rozvinutejšia a skutočná rozpočtová flexibilita mala v porovnateľných prípadoch umožniť rozpočtové presuny s cieľom využiť finančné prostriedky v rámci osobitného výdavkového nástroja s rozpočtovým riadkom, právnym základom a rámcom riadenia, ktoré sú vhodnejšie pre reakciu na núdzové situácie a podporu likvidity.

11. na záver konštatuje, že návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2020/2220, pokiaľ ide o osobitné opatrenia v rámci Európskeho

---

podpore obnovy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/1058 a nariadenie (EÚ) 2021/1057 (COM(2024)0496).

poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) na poskytovanie dodatočnej pomoci členským štátom zasiahnutým prírodnými katastrofami, je v súlade s prvkami uvedenými v článku 58 ods. 3 rokovacieho poriadku;

PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI PRE ROZPOČTOVÉ POSÚDENIE POSKYTLI INFORMÁCIE

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko na vlastnú zodpovednosť vyhlasuje, že informácie mu neposkytol žiadny subjekt ani osoba, ktoré treba uviesť v tejto prílohe podľa článku 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku.

POSTUP VÝBORU POŽIADANÉHO O ROZPOČTOVÉ POSÚDENIE

Názov	Osobitné opatrenia v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) na poskytovanie dodatočnej pomoci členským štátom zasiahnutým prírodnými katastrofami
Referenčné čísla	COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD)
[Gestorský výbor/Gestorské výbory]	AGRI
Dátum oznámenia na rokovaní	BUDG 13.11.2024
[Spravodajca/Spravodajkyňa] výboru požiadaného o rozpočtové posúdenie Dátum menovania	Hélder Sousa Silva 13.11.2024
Prerokovanie vo výbore	21.11.2024
Dátum prijatia	21.11.2024
Výsledok záverečného hlasovania	+: 31 –: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Thomas Geisel, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Fabienne Keller, Janusz Lewandowski, Giuseppe Lupo, Ignazio Roberto Marino, Fernando Navarrete Rojas, Matjaž Nemec, Danuše Nerudová, Ruggero Razza, Bogdan Rzońca, Hélder Sousa Silva, Nicolae Ştefănuță, Joachim Streit, Carla Tavares, Nils Ušakovs, Auke Zijlstra
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Moritz Körner, Tiago Moreira de Sá
Poslanci, na ktorých sa vzťahuje článok 216 ods. 7 rokovacieho poriadku, prítomní na záverečnom hlasovaní	Christophe Bay, Udo Bullmann, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Ştefan Muşoiu, Jan-Christoph Oetjen

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN
VÝBOROM POŽIADANÝM O ROZPOČTOVÉ POSÚDENIE

31	+
ECR	Ruggero Razza, Bogdan Rzońca
NI	Thomas Geisel
PPE	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Janusz Lewandowski, Fernando Navarrete Rojas, Danuše Nerudová, Hélder Sousa Silva
PfE	Christophe Bay, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Tiago Moreira de Sá, Auke Zijlstra
Renew	Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Joachim Streit
S&D	Udo Bullmann, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Giuseppe Lupo, Ştefan Mușoiu, Matjaž Nemec, Carla Tavares, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Ignazio Roberto Marino, Nicolae Ştefănuță

0	-

0	0

Vysvetlenie použitých znakov:
+ : za
- : proti
0 : zdržali sa hlasovania